

11 Σεπτεμβρίου 2017

Η διδασκαλία των Ιππολύτου Ρώμης, Μεθοδίου Ολύμπου και Λακτάντιου σχετικά με τον χιλιασμό

Ορθοδοξία / Αιρέσεις

Γεωργία Μουλοπούλου, πτυχιούχος στον Ελληνικό Πολιτισμό - μάστερ Θεολογίας

(Προηγούμενη δημοσίευση: <https://www.pemptousia.gr/?p=169275>)

Στη συνέχεια, όσον αφορά στον Ιππόλυτο Ρώμης[1], του οποίου η δράση χρονολογείται στην διάρκεια του 2ου και του 3ου αιώνα στη Ρώμη, ούτος χρησιμοποιεί στην εσχατολογία του τις χιλιετίες της ιστορίας, για να προσδιορίσει το διάστημα μεταξύ της δημιουργίας του κόσμου και της συντέλειας αυτού. Το διάστημα αυτό αναλογεί σε έξι χιλιετίες. Με την παρουσία του Κυρίου είχαν διανυθεί πεντέμισι χιλιετίες. Κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το τέλος του κόσμου θα ερχόταν το 500 μ.Χ. Με τη συντέλεια αυτή θα άρχιζε η βασιλεία των ουρανών και όχι κάποια χιλιετής βασιλεία[2]. Στο έργο του η βασιλεία κατανοείται ως μια κατάσταση κοινωνίας με τον Θεό, στην οποία ο καινός άνθρωπος θα είναι συγκληρονόμος του Χριστού. Ο Ιππόλυτος υπογραμμίζει ότι την εξουσία της βασιλείας των ουρανών την έχει ο Υιός του Θεού. Όλοι οι άνθρωποι θα σταθούν μπροστά στον Μεσσία, ο οποίος θα αποδώσει δικαιοσύνη[3].

Ένας ακόμη Πατήρ που εκφράζει χιλιαστικές απόψεις ήταν ο Μεθόδιος Ολύμπου[4]. Σύμφωνα με τον Μεθόδιο, το τέλος της ιστορίας θα φθάσει στην τελείωση με την ανάσταση των νεκρών, την αιώνια ζωή και την ανακαίνιση όλου του κόσμου. Θεωρεί την ψυχή «λογικήν καί άθάνατον». Η αθανασία είναι δεδομένη για την ψυχή από τον Θεό. Ο άνθρωπος, που είναι ψυχοσωματική οντότητα, θα ζήσει την ανάσταση μέσα από το γεγονός του θανάτου, που θα τον θεραπεύσει από την αμαρτία. Η εκ νεκρών ανάσταση θα επιφέρει τη συντέλεια του κόσμου, στο τέλος της έβδομης ημέρας. Με την κοινή ανάσταση ο άνθρωπος θα μεταμορφωθεί και θα βιώσει τη ζωή της αφθαρσίας[5]. Κάνει λόγο για πνευματική χιλιαστική βασιλεία, σε αντίθεση με την υλιστική χιλιαστική βασιλεία του Κομμοδιανού και του Λακτάντιου[6].

Τέλος, θα αναφερθούμε στον Λακτάντιο[7], του οποίου η διδασκαλία, όπως και στους προαναφερθέντες, περιελάμβανε χιλιαστικές ιδέες. Όταν άρχισε να προσηλυτίζει εθνικούς στον Χριστιανισμό, ενίσχυσε την προσδοκία της Χιλιετούς Βασιλείας με την ιδέα της εκδίκησης επί των αδίκων[8]. Αποδέχθηκε τον δυαλισμό και υποστήριξε πως ο Θεός γέννησε δυο Υιούς. Έναν πριν από τη δημιουργία και έναν ύστερα από αυτήν, ο οποίος στράφηκε στο Κακό και έχασε τη θεία αγαθότητα. Στη σκέψη του υπήρξε σύγχυση και αυτό οφείλεται στο ότι δεν γνώριζε την εκκλησιαστική παράδοση. Ανέμενε την τελική κρίση μετά τη χιλιετή βασιλεία του Χριστού. Ως αφετηρία των εσχάτων καιρών έθεσε τα διακόσια χρόνια μετά την εποχή του[9].

Οι ανωτέρω Πατέρες και Εκκλησιαστικοί Συγγραφείς, αν και αναφέρουν κάποιες χιλιαστικές ιδέες, δεν φτάνουν στα όρια της χιλιαστικής κακοδοξίας, ώστε να τους αποδοθεί ο χαρακτηρισμός του αιρετικού. Οι αντιγνωστικοί Πατέρες, για να αντικρούσουν τις γνωστικές δοξασίες, όρισαν το πλαίσιο της Ορθόδοξης διδασκαλίας, με βάση την Αγία Γραφή και την Παράδοση. Οι συγγραφείς αναγκάστηκαν να ερμηνεύσουν τη χιλιετή βασιλεία του Χριστού στη Γη εξαιτίας της προκλήσεως των αιρετικών. Η ερμηνεία τους δεν είναι αντιβιβλική[10].

(Συνεχίζεται)

[1] Ο Ιππόλυτος με μικρασιατική καταγωγή, γεννήθηκε περίπου το 170 και πέθανε πιθανώς το 236. Εξέφρασε με το πνεύμα του κυρίως την παράδοση της Καθολικής Εκκλησίας, ενώ με τη διδασκαλία του κινήθηκε μέσα σε ορθόδοξα πλαίσια. Παρουσίασε τη διάκριση μόνο των δύο Προσώπων της Αγίας Τριάδας. Ο Πατέρας ήταν η κύρια δύναμη στη θεότητα από την οποία προήλθε ο Λόγος και σαρκώθηκε για τη σωτηρία των ανθρώπων. Φώτιος Σωτ. Ιωαννίδης, *Πατέρες και Εκκλησιαστικοί Συγγραφείς της Δύσης*, (Θεσσαλονίκη: εκδ. Μπαρμπουνάκη, 2010),

σ. 125-128. Πρβλ. ΒΕΠΕΣ, Ιππόλυτος (Μέρος Α΄), στο Θεόφιλος ο Αντιοχέας - Ερμείας - Ηγήσιππος - Ειρηναίος - Ιππόλυτος (Μέρος Α΄), τ., 5, (Αθήναι: εκδ. Αποστολική Διακονία, 1955), σ. 193-195.

[2] Σκουτέρης, *Όπ.π.*, σ. 456.

[3] *Όπ.π.*, σ. 457-458.

[4] Κατά τον Μεθόδιο, ο Λόγος του Θεού είναι «ο προ των αιώνων Υιός του Θεού», για τον οποίον μίλησαν οι προφήτες και οι απόστολοι και απέδωσαν σ' Αυτόν «πάντων το κύρος και το κράτος». Τίποτα δεν είναι μείζον του Υιού, εκτός του Πατρός. Στα πρώτα βήματα της σταδιοδρομίας του ήταν οπαδός του Ωριγένη και μετέπειτα πολέμιος. Στο έργο του «Συμπόσιον ή περί αγνείας» υμνεί την καθαρότητα του σώματος και της ψυχής. Βλ. Φειδάς, *Όπ.π.*, σ. 317. Επίσης, Σκουτέρης, *Όπ.π.*, σ. 652,658. Α. Θεοδώρου, *Θέματα Ιστορίας Δογματών*, (Αθήνα: εκδ. ΟΕΔΒ, 1986), σ. 216-217.

[5] Σκουτέρης, *Όπ.π.*, σ. 662-663.

[6] M. Erdmann, *The Millennial Controversy in the Early Church*, W & S. Publishers, Eugene, (Oregon 2005), p. 116.

[7] Ο Λούκιος Καικίλιος Φιρμιανός Λακτάντιος καταγόταν από την Αλγερία της Βόρειας Αφρικής. Γεννήθηκε περίπου το 250 και πιθανολογείται πως πέθανε το 325. Πολλά έργα του Λακτάντιου έχουν χαθεί. Όσα έχουν σωθεί διακρίνονται για το απολογητικό και ηθικό περιεχόμενό τους. Ο Λακτάντιος δεχόταν ως αληθινή Εκκλησία μόνο τη χριστιανική Καθολική Εκκλησία. Δεν έδωσε σαφή διάκριση των Προσώπων της Αγίας Τριάδος. Υποστήριξε τη μοναδικότητα και την ενότητα του Θεού και ταύτισε τον Υιό με το Άγιο Πνεύμα. Θαύμασε τη δημιουργία και τον άνθρωπο ως δημιούργημα του Θεού. Βλ. Ιωαννίδης, *Όπ.π.*, σ. 84-85.

[8] Κον, *Όπ.π.*, σ. 24.

[9] Ιωαννίδης, *Όπ.π.*, σ. 84-85.

[10] Παπαδόπουλος, *Όπ.π.*, σ. 196-197.

<http://bit.ly/2xwIjH8>